

Nieuwsbrief Nooit Gedacht Merselo

Molen Nooit Gedacht omstreeks 1900

IN DEZE NIEUWSBRIEF

Bestuur pag. 2
Beheer pag. 3
Uit het archief pag. 4
Vergeten granen/groenten pag. 5

Activiteiten pag. 2
In Memoriam pag. 4
De molenaar vertelt pag. 5
Wist u dat? pag. 7

BESTUUR

Nog slechts enkele uren verwijderd van het nieuwe jaar brengen wij onze laatste nieuwsbrief van 2011 uit. Wij hopen dat u gezellige en ontspannen Kerstdagen heeft gehad samen met de mensen die u lief zijn.

In de opmaat naar het nieuwe jaar zult u, evenals wij, terugkijken op het jaar dat achter u ligt. En u zult uitkijken naar 2012, in de hoop dat het nieuwe jaar u gezondheid en geluk zal brengen. Dat wensen wij u van harte toe.

In deze nieuwsbrief kijken we kort terug op het jaar 2011. Molen Nooit Gedacht, sierde voor het 144ste jaar in de geschiedenis het Merselose landschap met het zo kenmerkende fiere silhouet. En in deze nieuwsbrief blikken we voorzichtig vooruit naar het komende jaar.

Wij hopen u in 2012 weer op de molen te treffen.

Veel leesplezier!

Bestuur Stichting Nooit Gedacht

ACTIVITEITEN

Programma 2012

In 2012 zullen weer de u inmiddels welbekende activiteiten georganiseerd worden. In het kader van de Floriade zullen we daar echter – in samenwerking met de gemeente Venray - een paar 'schempjes' bovenop doen. We hebben mooie en ludieke plannen en hopen die te kunnen realiseren in het komende jaar. De werkgroep Activiteiten – inmiddels aangevuld met Petro Loonen - is weer druk in de weer om een en ander georganiseerd te krijgen. In onze eerste nieuwsbrief van 2012 zullen wij u meer informatie geven.

Noteert u alvast de data:

Nationale molendagen op 12 en 13 mei:
'Voor moeder: violen op de molen'

Dag van de Wind (2de Pinksterdag) op
28 mei

Monumentenweekend op 8 en 9 sept.:
'Groen van toen'

Limburgse molendag op 7 oktober:
'Koren2 op de molen'

Wandelen met de schaapsherder

Beginpunt en eindpunt van de wandeling zijn bij de molen. Maak een afspraak!

www.schaapscompagniemerselo.nl

Meelverkoop

U kunt meel bestellen, informeren naar andere meelsoorten en eventueel overleggen over het tijdstip van ophalen via de e-mail: meel@molenmerselo.nl.

BEHEER

Onderhoud door molenbouwer Beijck

Het laatste kwartaal van 2011 zijn er nog enkele werkzaamheden aan de molen geweest. Eind oktober heeft onze

molenbouwer Beijck de roeden doorgestoken. Dit betekent dat de wieken uit de askop getakeld zijn en volledig schoongemaakt zijn op 'het kruispunt'. Juist in de askop is de kans op roestvorming het allergrootst. Gelukkig kon de molenbouwer vaststellen dat de roeden in de askop er nog prima uitzagen. Na enige schoonmaakwerkzaamheden en opnieuw schilderen zijn de roeden weer op hun plaats teruggebracht. Ook heeft de firma Beijck het 'gaande werk' (dat zijn alle bewegende delen) weer gecontroleerd en waar nodig gerepareerd.

Monumentenwacht

Afgelopen maand heeft Monumentenwacht Limburg weer een algehele onderhoudscontrole uitgevoerd. De Monumentenwacht geeft advies aan de eigenaar van de molen over de bouwkundige toestand en de veiligheid van de molen. Monumentenwacht concludeert na inspectie het volgende: "de constructieve toestand (het casco) van de molen is goed. Ook de onderhoudstoestand is goed. Dit is het effect van goed onderhoud in de afgelopen jaren". De Monumentenwacht adviseert om de komende jaren aandacht te besteden aan het gehele staande werk (het houtwerk aan de buitenzijde). Met name de gehele kapconstructie moet opnieuw in orde gebracht worden. Ook de lange schoren zijn op diverse plaatsen aan het rotten, waardoor (gedeeltelijke) vervanging op korte tot middellange termijn nodig zal zijn. Gelukkig werden deze onderhoudswerkzaamheden al door ons opgenomen in onze BRIM aanvraag (instandhoudingssubsidie) die geldend is tot 2013. Er is dus budget hiervoor beschikbaar.

IN MEMORIAM

Op deze plaats staan wij een ogenblik stil bij het overlijden van Iet Gubbels-Michels. Zij overleed op 6 november jongstleden op 85-jarige leeftijd in haar woonplaats Valkenburg. De naam van molenaarsdochter Iet is sterk verbonden met de Nooit Gedacht. Ze schreef in 1944 als meisje van 18 jaar het prachtige en ontroerende gedicht 'Welteruste' voor haar broer Frans – de toen beoogd molenaar - die kort na de bevrijding van Merselo door de Duitsers werd neergeschoten. Vanaf dit moment zullen wij met dit gedicht niet alleen Frans, maar ook Iet in onze warme herinnering houden. (Het gedicht 'Welteruste' kunt u nog eens nalezen op blz. 63 van 'Leven van de Wind'.)

UIT HET ARCHIEF

Landbouwcrisis (1885)

Eind 19de eeuw namen de mogelijkheden voor internationale handel enorm toe, vanwege betere transportvoorzieningen. Er werd rond 1880 in grote hoeveelheden goedkoop graan ingevoerd vanuit Amerika. Daardoor ontstond er in Nederland en in de omliggende landen een overcapaciteit aan graan.

Overcapaciteit van producten was ook in die tijd al een belangrijke voorbode voor een crisis. De graanprijzen kelderden dan ook fors in de loop van enkele jaren.

De landbouwcrisis was in 1885 een feit. De tarweprijs was bijvoorbeeld gezakt van f 10,98 in 1880 tot f 4,50 in 1893 per 100 kg, de roggeprijs van f 8,11 tot f 3,50, de gerstprijs van f 6,76 tot f 3,11 en de haverprijs van f 4,50 tot f 2,50.

Deze prijzen drongen uiteraard ook tot de lokale markten door. Maar doordat de productie in onze regio sterk gericht was op zelfvoorziening en minder op de export, waren er mogelijkheden voor de boeren (en de molenaars) in de buurt om de landbouwcrisis zonder al te veel kleerscheuren te overwinnen. Zo werd de veestapel vaak enigszins uitgebreid en kon het overvloedige graan als veevoer gebruikt worden. Daarnaast legden de boeren zich meer toe op productie van melk en vlees. Daarmee hadden ze weer een nieuwe bron van inkomsten.

Moraal van het verhaal: crisis is van alle tijden en maakt creatief!

DE MOLENAAR VERTELT

Deze keer vertelt molenaar Lambert Michels.

Op 12 september 1995, op Open Monumentendag, werd de Nooit Gedacht na een restauratie die jaren in beslag had genomen, officieel geopend en weer in gebruik genomen. De lang gekoesterde wens van papa was in vervulling gegaan en hij was de koning te rijk. Hoewel er geen sprake meer was van enige bedrijfsmatige activiteit, zal het toch niemand verbazen dat hij vanaf dát moment bijna elke dag op de molen was. Onmiddellijk startte voor mij, zijn zoon, de opleiding tot molenaar. Wat was hij blij dat hij nu het molenaarschap kon doorgegeven!

Ruim 2 jaar heb ik samen met hem op 'zijn' molen kunnen draaien, van hem kunnen leren en daar in volle teugen van kunnen genieten.

Toen papa in de vroege ochtend van nieuwjaarsdag 1998 overleed, was ik zijn natuurlijke opvolger als molenaar. Toen het die ochtend licht werd, vervulde ik mijn eerste en zwaarste rol als molenaar: de molen in de rouwstand zetten. Voor de molenaar zelf! Samen

met mijn drie zusjes liepen we naar de molen en zetten de wieken in juiste positie. Daar stonden we dan met z'n vieren bij dat kolossale gevaarte: intens verdrietig en tegelijkertijd heel erg verbonden met onze geschiedenis. Dit was één van de meeste emotionele momenten in mijn leven. Ook omdat binnen een kwartier de eerste mensen uit het dorp aan kwamen wandelen of fietsen. "D'r is toch niks mit d'n mulder gebeurd?" Merselo begreep de stand van de wieken als vanouds. Dat was ook iets dat heel veel indruk op mij maakte.

Op de dag van de begrafenis heb ik het wiekenkruis naar de kerk gedraaid, zoals ik dat van papa geleerd had en zoals zijn vader Lambert en zijn grootvader Frans dat ook al deden tijdens begrafenisdiensten.

U begrijpt het al. Elke nieuwjaarsdag opnieuw komt dit verhaal boven.

Lambert

VERGETEN GRANEN EN GROENTEN

HAVERWORTEL

De paarse morgenster of boksbaard (*Tragopogon porrifolius*), ook wel haverwortel, armeluisasperges, witte schorseneren, oesterplant, boksbaard en keukenmeidenverdriet genoemd, behoort tot de composietenfamilie (*Compositae* oftewel *Asteraceae*). De soort komt oorspronkelijk uit het Middellandse Zeegebied, waar hij sinds de oudheid als groente werd gebruikt. In België en Nederland is de soort ingeburgerd.

HAVERWORTEL

de witte schorseneren

Deze haverwortel is, zelfs onder de heirlooms, een oudje. Mammoth Sandwich islands wordt al verbouwd sinds 1800. Geweldig dat dit ras er nog is. Hij smaakt naar asperge met “een vermoeden van oester”.

Haverwortel is in de loop van de vorige eeuw verdrongen door de schorseneer omdat de wortels van deze plant wat minder uniform zijn. Toch is het een smakelijke groente die goed te telen is. De bereidingswijze is gelijk aan schorseneer.

Haverwortel wordt gezaaid van half april tot eind mei. Dunnen op een cm of 10. Zorg voor een goed los gemaakte grond zodat de wortels zonder belemmeringen kunnen groeien. Bemesten is niet nodig. Zorg wel voor een voldoende hoge pH (> 5,5) en voldoende kalium. Dit is noodzakelijk om vertakken van de wortels te voorkomen.

Haverwortel kan goed tegen vorst, je kunt ze tot gebruik in de grond laten zitten. Opslaan op een koele vochtige plek kan natuurlijk ook.

De paarse morgenster wordt hoofdzakelijk als wortelgroente gebruikt onder de naam haverwortel. De bladeren kunnen in salades worden verwerkt of op dezelfde manier als spinazie worden bereid. De zoet smakende, melksap bevattende wortel, waarvan de smaak aan oesters doet denken, is zeer voedzaam. De wortels moeten onder water worden geschild, vanwege het kleverige melksap. De plant kan worden gezaaid in maart tot mei, waarna er in oktober tot februari van geogst kan worden. De tot 30 cm lange, harige penwortel kan alleen in het eerste jaar geogst worden, omdat hij in het tweede jaar te houtig wordt als ook de bloeiwijzen zich ontwikkelen.

Zoals vele groentesoorten wordt ook de paarse morgenster in de volksgeneeskunde gebruikt. Nicholas Culpeper (1614–1645) schrijft: “De gekookte wortel is goed voor de koude, verwaterde maag”. Bovendien schreef hij de plant voor als lever en galblaastonicum. Maar ook Schwindtächtige (naar de beschrijvingen van dit ziektebeeld gaat men ervan uit dat het om tuberculose ging) zouden er door aansterken.

Bron: wikipedia

WIST U DAT?

Wist u dat het bestuur versterking heeft gekregen van Harrie Derks uit Merselo?

Wist u dat er in 2011 ongeveer 350 kinderen en 1750 volwassenen de molen bezocht hebben?

Wist u dat binnen de Merselose dorpsraad diep nagedacht wordt over oplossingen voor de (gevaarlijke) verkeerssituatie rondom de molen?

Wist u dat er in het afgelopen najaar drie warmtelampen onder de molen zijn opgehangen, zodat het ook in de winter lekker warm kan zijn onder de molen?

Wist u dat u al voor 15 euro per jaar 'vriend van de molen' bent? Verdere informatie op:

<http://molenmerselo.nl/sponsor.html>

Wist u dat de molen afgelopen jaar 45 maal opengesteld is geweest, waarvan 10 keer voor rondleidingen voor scholen, buitenlandse bezoekers van bedrijven, buurtverenigingen en vrienden- en familiegroepen.

Wist u dat heemkundevereniging 't Raakeliezer al weer wintertarwe heeft gezaaid om komend voorjaar te kunnen oogsten?

Wist u dat Toon van As, de instructeur die een aantal molenaars opleidt op de Nooit Gedacht, onlangs de molenpenning heeft ontvangen van de Limburgse molenstichting?

Wist u dat de molen letterlijk op de (fiets)kaart is gezet? In de molen is de route verkrijgbaar.

ONZE SPECIALE SPONSOREN EN SUBSIDIEVERSTREKKERS

provincie limburg

Gemeente *Venray*

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

STICHTING NOOIT GEDACHT

Bestuur

Voorzitter	vacature
Secretaris	Pieter Weerts
Penningmeester	Pieter Weerts
Bestuurslid Activiteiten	Teja Michels
Bestuurslid Beheer	Gerrit Kateman
Bestuurslid	Harrie Derks

Adviseurs

Helma Michels	Windmolenaar
Jan Loonen	Wethouder in Venray

Redactieadres: secretaris@molenmerselo.nl